

KONFERENCJE I SZKOLENIA

Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej pt. „(Re)kodyfikacja czy nowelizacja – działalność Komisji Kodyfikacyjnej Ustroju Sądownictwa i Prokuratury, Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Karnego i Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego” zorganizowanej w ramach Radomskich Spotkań Prawników (Radom, 17.10.2025 r.)

Idea Radomskich Spotkań Prawników narodziła się w 2018 r. i była swobodną reakcją radomskiego środowiska prawniczego na kryzys praworządności w Polsce. Istniejące w środowisku prawniczym poczucie obowiązku stania na straży wartości demokratycznego państwa prawnego dało impuls do zorganizowania cyklicznych konferencji, w trakcie których uczyniono przedmiotem dyskusji takie zagadnienia jak m.in. prawo do sądu, odpowiedzialność dyscyplinarną prawników lekarzy i dziennikarzy, odpowiedzialność dyscyplinarną czy dostęp do zawodów prawniczych. Radomskie Spotkania Prawników są wspólną inicjatywą Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego, Stowarzyszenia Sędziów Polskich „Iustitia”, Oddział w Radomiu, Izby Adwokackiej w Radomiu oraz Okręgowej Izby Radców Prawnych w Kielcach.

Piąta ogólnopolska konferencja naukowa organizowana w ramach Radomskich Spotkań Prawników odbyła się w dniu 17.10.2025 r., i nosiła

tytuł „(Re)kodyfikacja czy nowelizacja – działalność Komisji Kodyfikacyjnej Ustroju Sądownictwa i Prokuratury, Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Karnego i Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego”. Konferencja została objęta patronatem Prezydenta Miasta Radomia, Jego Magnificencji Rektora Uniwersytetu Radomskiego, Prezesa Krajowej Rady Radców Prawnych, Prezesa SSP „Iustitia”, Prezesa Naczelnej Rady Adwokackiej. Patronat medialny nad wydarzeniem objęły czasopisma: *Palestra*, *Kwartalnik Sędziów Polskich IUSTITIA*, *Zeszyty Naukowe, Radca Prawny* oraz *Dziennik Gazeta Prawna* i media lokalne.

Zgromadzonych gości oraz prelegentów powitał przewodniczący komitetu naukowego konferencji – dr hab. *Sławomir Patyra*, prof. URad, który przedstawił historię Radomskich Spotkań Prawników, a także idee przyświecające temu przedsięwzięciu. Podkreślił szczególne znaczenie tych konferencji oraz wkład w skupianiu uwagi tak teoretyków, jak i praktyków prawa na

poszczególnych problemach. Następnie powitał gości konferencji, a także jej uczestników, wśród których byli przewodniczący i członkowie aktualnie funkcjonujących komisji kodyfikacyjnych, władze Uniwersytetu Radomskiego oraz przedstawiciele świata nauki z sześciu ośrodków akademickich.

Przemówienia okolicznościowe wygłosili: prof. dr hab. inż. *Waldemar Nowakowski* – prorektor Uniwersytetu Radomskiego ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą, prof. *Joanna Smarż* – dziekan Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Radomskiego, sędzia *Urszula Żółtak* – wiceprezes Stowarzyszenia Sędziów Polskich „Iustitia”, r.pr. *Marcin Cecot* – dziekan Okręgowej Izby Radców Prawnych w Kielcach oraz adw. *Michał Bieniak* – członek Naczelnej Rady Adwokackiej. Przemawiający wskazali, że prawo powinno być dla nas drogowskazem. Wobec czego musi być ono czytelne, jasne i stabilne. Misję zapewnienia spójności tego prawa powierzono komisjom kodyfikacyjnym. Kodyfikacja to sztuka tworzenia prawa na lata. Podkreślono także, że prawo do sądu niezależnego, bezstronnego i ustanowionego ustawą jest jednym z najważniejszych praw.

Pierwszy wykład wygłosiła prof. dr hab. *Hanna Suchocka*, pierwsza kobieta-premier w Europie Środkowo-wschodniej, członkini Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego, Ministra Sprawiedliwości, ambasador Rzeczypospolitej Polskiej przy Stolicy Apostolskiej, członkini Europejskiej Komisji na Rzecz Demokracji przez Prawo (Komisji Weneckiej), a także Honorowa Przewodnicząca tej Komisji od 2016 r. Były to refleksje dotyczące działalności Komisji Weneckiej w zakresie przywracania praworządności. Wskazała na ideę powstania Komisji Weneckiej, która została utworzona nie dla oceniających państw Europy Wschodniej i Środkowej, lecz z uwagi na potrzebę utworzenia w Radzie Europy forum nie tyle politycznego, co prawniczego. Komisja obecnie pochyła się przede wszystkim

nad problemami z praworządnością. Pierwszy raport *rule of law* Komisji Weneckiej z 2011 r. przypominał, czym jest zasada praworządności. W następnym raporcie z 2016 r. wyszczególniono narzędzia, których należy używać do oceny praworządności w poszczególnych państwach, jak również zapisano w nim zasadę pewności prawa, której cechą jest stabilność prawa. Organy publiczne powinny nie tylko przestrzegać prawa, ale także dotrzymywać złożonych obietnic. Stabilność prawa gwarantuje także prawidłowość jego odczytania przez społeczeństwo. W najnowszym raporcie Komisja Wenecka zajęła się kwestią przywracania praworządności, a zatem problemami dotyczącymi diagnozy w zakresie rządów prawa, w szczególności w zakresie sądownictwa. O ile bowiem wypracowano już standardy oceniania prawa, o tyle nie istnieją jeszcze procedury przywracania praworządności. Stąd prowadzone są poszukiwania odpowiedzi na pytanie, czy można w sposób precyzyjny i akceptowalny sformułować zasady składające się na standardy przywracania praworządności.

Zasadnicza część konferencji została podzielona na cztery panele tematyczne.

Pierwszy z nich, moderowany przez prof. URad dr hab. *Sławomira Patyrę*, dotyczył głównych kierunków zmian w pracach komisji kodyfikacyjnych, Rozpoczął go prof. UAM dr hab., sędzia *Marcin Walasik*, będący członkiem Komisji Kodyfikacyjnej Ustroju Sądownictwa i Prokuratury, który wygłosił referat pt. „Przywrócenie prawa do sądu w pracach KKUSiP”. Swoje wystąpienie prelegent podzielił na części, w których zaprezentował kolejno kalendarium prac działalności komisji, standardy, którymi komisja postanowiła się kierować oceniając wadliwe powołania sędziowskie oraz zaprezentował zasadnicze rozwiązania przez nią zaproponowane. Głównym jej zadaniem jest przywrócenie prawa do sądu, a podstawowym celem wykonanie pilotażowego wyroku Europejskiego Trybunału Praw

Człowieka w sprawie *Wałęsa* przeciwko *Polsce* dotyczącego mechanizmu skargi nadzwyczajnej oraz wadliwych powołań do Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego. Komisja stworzyła listę 10 standardów stanowiących punkt odniesienia do dalszych prac, a obejmujących problematykę konieczności podjęcia odpowiednich środków nie tylko do wadliwie powołanych sędziów SN, ale także – na poziomie systemowym – do sędziów sądów powszechnych, wojskowych i administracyjnych, których powołania zostały dotknięte tą samą wadą. Podkreślono także konieczność przywrócenia tożsamości Krajowej Rady Sądownictwa. Wśród głównych rozwiązań zaproponowanych w projekcie ustawy przyjętym przez komisję znalazła się zasada przywrócenia stanu poprzedniego w dziedzinie wadliwych powołań sędziowskich, zapewnienia ciągłości prac sądów oraz zabezpieczenia praw socjalnych osób, w których sytuację projekt ingeruje.

Następnie prof. dr hab. *Marek Saffan*, przewodniczący Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego, były sędzia TSUE, były Prezes Trybunału Konstytucyjnego w stanie spoczynku, zaprezentował referat pt. „Kierunki zmian prawa cywilnego w pracach KKPC”. Swoje wystąpienie rozpoczął od podkreślenia elementu pewności prawa, rozumianego jako konieczny element rządów prawa, który jest jednym z punktów odniesienia dla prac komisji kodyfikacyjnej. Zajmuje się ona szeroko rozumianym prawem cywilnym, które znacząco wykracza poza Kodeks cywilny, a obejmuje m.in. zagadnienia związane z rozwojem nowoczesnych technologii. Prelegent uznał, że dzisiejsze podejście do prawa cywilnego nie może operować wyłącznie jedną metodą, a powinno opierać się na ocenie poszczególnych zjawisk z różnych perspektyw, w tym także z punktu widzenia szeroko rozumianego prawa publicznego. Podstawowe pytanie, na które w swoich pracach musiała odpowiedzieć komisja, brzmiało: Czy obecnie istnieje potrzeba tworzenia

nowej kodyfikacji, czy prace powinny być kierowane w stronę dekodyfikacji, bądź stopniowej nowelizacji prawa cywilnego. Choć dyskusja w tym temacie jeszcze nie została zakończona, niewątpliwie obecnie nie trwają prace nad budową nowego Kodeksu cywilnego. Prof. *M. Saffan* podkreślił także znaczenie wykładni prawa, która nie może opierać się wyłącznie na wąskim, literalnym interpretowaniu przepisów. Wyróżnił zaproponowane przez komisję zmiany, polegające m.in. na zmianie koncepcji ubezwłasnowolnienia, wprowadzeniu instrumentów ochronnych przed powództwami ograniczającymi istnienie debaty politycznej czy też reformie testamentów. W pracach komisji uwzględniono także nową kodyfikację postępowania cywilnego, mającą na celu przystosowanie obecnych regulacji do wysokiego standardu. Na zakończenie prelegent wyraził postulat, by prace będące wynikiem obrad komisji kodyfikacyjnej, były oznaczane jako projekty ustawodawcze podlegające szczególnie trybowi, albowiem komisja nie jest ciałem podporządkowanym Ministerstwu Sprawiedliwości, a instytucją autonomiczną, której członkowie są nominowani przez Prezesa Rady Ministrów.

Pierwszy blok tematyczny zakończyło wystąpienie Sędziego Sądu Najwyższego prof. dr hab. *Włodzimierza Wróbla*, przewodniczącego Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Karnego, którego wystąpienie nosiło tytuł „Kierunki zmian prawa karnego w pracach KKPK”. W pierwszej kolejności prof. *W. Wróbel* wskazał, iż obecnie trwają prace nad Kodeksem wykroczeń, albowiem dokonywanie zmian w zakresie prawa karnego, nowego postępowania przygotowawczego, w dobie istniejącego kryzysu ustrojowego w państwie, będzie możliwe dopiero po uregulowaniu kwestii dotyczących prokuratury i sądownictwa. Istniejący kryzys ustrojowy oznacza także funkcjonujący populizm systemowy, wyrażający się instytucjonalnie w sposób szczególny poprzez brak funkcjonującego Trybunału Kon-

stytucyjnego oraz Sądu Najwyższego. Prelegent podkreślił dalej, że choć obecnie nie wzrasta przestępczość, to Polska jest na 2 miejscu w Europie, jeśli chodzi o ilość osób pozbawionych wolności. Wskazał także na fakt, że choć komisja kodyfikacyjna przygotowała ustawę naprawczą dotyczącą Kodeksu karnego oraz Kodeksu postępowania karnego, do prac rządowych skierowano wyłącznie regulacje dotyczące procesu karnego. Podobnie brak jest dalszych kroków legislacyjnych w zakresie przygotowanych regulacji dotyczących nowego środka w postaci aresztu elektronicznego. Komisja podejmowała także prace nad możliwościami powrotu do porozumień procesowych, wyjściem naprzeciw ograniczeniu zasady legalizmu, modelem wyroku łącznego i kary łącznej, a także zmianami penalizacji w obszarze wolności słowa, szczególnie mając na myśli internetowy hejt i naruszanie godności oraz podstawowych dóbr w przestrzeni informacyjnej.

Panel dyskusyjny, dotyczący nowego ustroju sądownictwa i prokuratury, poprowadzili wspólnie sędzia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie *Jarosław Łuczaj* oraz Sędzia Sądu Rejonowego dla Wrocławia Krzyków *Piotr Mgłosiak*. Tę część konferencji rozpoczęła dyskusja dotycząca wystąpień prelegentów z pierwszego panelu. Zabrali w niej głos: prof. dr hab. *Katarzyna Dudka* (UMCS), dr hab. *Joanna Bodio*, prof. UMCS oraz sędzia WSA *Jarosław Łuczaj*.

Pierwszym prelegentem w drugiej części konferencji był dr *Michał Mistygacz* (UW), członek zespołu ds. prokuratury powołanego przez przewodniczącego Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Karnego, który podjął temat „Nowego ustroju prokuratury”. W swoim wystąpieniu przedstawił założenia projektu nowego Prawa o Prokuraturze, zgodnie z którym w pierwszej kolejności zapewniona zostanie zewnętrzna niezależność prokuratury, prokuratora, zostanie określony status prokuratora, jednolitość tego statusu i odpowiedzialność

zawodowa. Niezależność zewnętrzną miałyby gwarantować wybór Prokuratora Generalnego przez Sejm za zgodą Senatu, natomiast postępowanie konkursowe miałyby się toczyć przed Krajową Radą Prokuratury. W założeniach projektu uwzględniono także zapewnienie niezależności wewnętrznej, odnoszącej się do osoby prokuratora oraz zoptymalizowanie struktury organizacyjnej prokuratury, która powinna obejmować trzy szczeble. Uwzględniono także koncepcję jednolitego statusu prokuratora, który na stanowisko powoływany byłby tylko raz, a miejsce wykonywania obowiązków służbowych zostałyby oddzielone od samego aktu powołania. Status ekonomiczny prokuratora miałby wyznaczać zakres wykonywanych obowiązków oraz stałe osiąganie kolejnych stawek awansowych.

Następnie głos zabrał Sędzia Sądu Okręgowego w Krakowie dr *Maciej Ferrek*, który przygotował wystąpienie pt. „Jednolity status sędziów”. W ocenie prelegenta, istniejący model awansowy sędziów sprzyja powstawaniu układów awansowych, w których o awansie nie decydują kwestie merytoryczne. Wskazał, że rozwiązaniem byłby jednolity status sędziów rozumiany w taki sposób, że sędzia miałby być powoływany na stanowisko przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej tylko raz, natomiast dalsze awanse dokonywane byłyby na mocy uchwały Krajowej Rady Sądownictwa. Zasada ta obejmowałaby nie tylko awanse pionowe, do sądu wyższego rzędu, lecz także poziome.

Prof. dr hab. *Marek Kulik* (UMCS) wygłosił referat pt. „Niezależność prokuratora”, który rozpoczął od odpowiedzi na pytanie, czy taka niezależność w ogóle jest potrzebna. W ocenie prelegenta, o ile niezależności wewnętrznej nie da się zagwarantować, albowiem jest ona ściśle związana z osobą prokuratora, o tyle dopuszczalne są odstępstwo od wartości „wewnętrznych” na rzecz „zewnętrznych”, takich jak dobro czy sprawiedliwość. Prokuratura jest organem powołanym do stania na straży

praworządności, a zatem należy nadać jej takie cechy, które zagwarantują realizację tego celu. Mowa tu o niezależności zewnętrznej prokuratury i wewnętrznej prokuratora. O ile jednak nie jest możliwe zagwarantowanie niezależności wewnętrznej na poziomie ustrojowym, o tyle zewnętrzna jest możliwa do zrealizowania w przypadku rozdzielenia funkcji Prokuratora Generalnego od Ministra Sprawiedliwości.

Ostatnie wystąpienie w tej części konferencji przygotował dr *Adam Tokarski* (URad), który pochylił się nad tematem „Sędzia konstytucyjny czy ustawowy?”. W pierwszej kolejności zwrócił uwagę, że znaczenie pojęcia sędziego, jako osoby będącej uprawnioną do rozpoznania sprawy i wydawania wyroków w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oraz do wydawania opinii, nie da się omówić bez określenia ogólnego znaczenia sądownictwa państwa, albowiem polski sędzia jest sędzią konstytucyjnym. Następnie zwrócił uwagę, że przygotowywane obecnie projekty ustaw, mające uzdrowić sytuację sędziów oraz przywrócić niezależne sądy, dotkną trzy grupy sędziów. Pierwsza z nich obejmuje tych, którzy nie mając wpływu na obecnie funkcjonującą Krajową Radę Sądownictwa, wnioskowali o nominację sędziowską, będąc np. po aplikacji w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury. Do drugiej należą sędziowie, którzy awansowali na wyższe stanowiska. Trzecia zaś dotyczy osób, które zostały sędziami na podstawie doświadczenia zawodowego zdobytego w ramach praktyki innego zawodu prawniczego. Na koniec prelegent wskazał, w jaki sposób sytuacja tych trzech grup sędziów miałaby zostać rozwiązana.

Podsumowania drugiego panelu konferencji dokonał sędzia *Piotr Mgłosiak*, wskazując, że Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej nie odnosi się bezpośrednio do sądów rejonowych, okręgowych, apelacyjnych, sędziów czy prokuratury. Podkreślił, że rozwiązanie problemów wymiaru sprawiedliwości nie będzie możliwe bez eliminacji kul-

tury korporacyjnej, której elementem jest siatka awansowa.

Panel trzeci, moderowany przez dr hab. *Joannę Bodio*, prof. UMCS, poświęcony był prawu cywilnemu – postulatом *de lege lata* i *de lege ferenda*. W pierwszej kolejności wystąpienie pt. „Ochrona dóbr osobistych i prawa własności intelektualnej” przedstawiła prof. dr hab. *Krystyna Szczepanowska-Kozłowska* (UW), członek Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego, która wyraziła radość z rosnącego znaczenia prawa własności intelektualnej w strukturze prawa cywilnego. Konieczność zmian w zakresie ochrony dóbr osobistych i praw własności intelektualnej bierze się z dwóch głównych powodów. Pierwszy wynika z dotychczasowego pomijania prawa własności intelektualnej przez cywilistów. Nie weszło ono do Kodeksu cywilnego. Drugi obejmuje obecny rozwój technologiczny. Komisja kodyfikacyjna pochyła się nad katalogiem dóbr osobistych oraz ścisłym powiązaniem ochrony dóbr osobistych z osobami fizycznymi. W przeciwieństwie do ochrony interesów majątkowych i niemajątkowych osób prawnych, która powinna być dostosowana do instytucji osoby prawnej. Ponadto w ocenie komisji obecnie brakuje konstrukcji naruszenia dobra osobistego przez zaniechanie. W dalszej części prelegentka skupiła się na proponowanych rozwiązaniach prawnych w zakresie dóbr osobistych, takich jak wprowadzenie do Kodeksu cywilnego rozdziału o dobrach osobistych, dopasowanie systemu prawnego do rozwoju technologicznego, podając za przykład unijny akt o usługach cyfrowych funkcjonujący od 2024 r. Wskazała także na brak rozwiązań w zakresie dezinformacji oraz naruszenia dóbr osobistych w internecie.

Dr *Sylwia Kotecka-Kral* (UWr), uczestnicząca w pracach zespołu roboczego do spraw cyfryzacji postępowania cywilnego, przygotowała wystąpienie pt. „Informatyzacja postępowania cywilnego”. Obecnie w sądach powszechnych funkcjonuje wiele systemów tele-

informatycznych i brak jest jednolitego systemu repetyryjno-biurowego. Akta spraw prowadzone są przede wszystkim w postaci tradycyjnych teczek, do których wszywa się także elektroniczne nośniki danych. Brak jest przestrzeni dyskowej, w której możliwe byłoby przechowywanie dokumentów elektronicznych. Proces informatyzacji postępowania cywilnego powinien być przeprowadzony w sposób sprawiedliwy, z zachowaniem prawa do sądu oraz sprawiedliwości proceduralnej. Prelegentka zwróciła także uwagę, że obecnie nie jest możliwe wykorzystanie sztucznej inteligencji w postępowaniu sądowym, bowiem AI nie jest jeszcze gotowe do takiego wykorzystania, nie jest chroniona prawem pracy, a także z uwagi na niemożność stwierdzenia, czy system ten zachowywałby się w sposób bezstronny. Ponadto podkreśliła, iż informatyzacja postępowania cywilnego mogłaby skrócić czas oczekiwania na rozstrzygnięcie, ograniczyć koszty sprawowania wymiaru sprawiedliwości, jak i umożliwiłaby nieograniczony dostęp do rejestrów. Na koniec prelegentka wskazała, że obecnie trwają prace nad ewentualnym dalszym wykorzystaniem portalu informacyjnego, m.in. poprzez możliwość składania pism, prowadzenie w sposób wyłącznie elektroniczny akt w niektórych rodzajach spraw czy pełną informatyzację tych postępowań, tj. wprowadzenie repozytorium elektronicznych wyroków sądowych, wyrok elektroniczny czy transkrypcje sporządzane w sposób automatyczny przy wykorzystaniu rozpoznawania mowy.

Następnie adw. *Jarosław Grabkowski* (IA w Radomiu) pochylił się nad problematyką „Dyrektywa anty-SLAPP z perspektywy pełnomocnika”. Chodzi o strategiczne pozwy przeciwko porządkowi społecznemu. Jest to swego rodzaju policzek wymierzony w debatę publiczną, mający na celu stłumienie jej przez silne grupy i inne podmioty, a skierowane przeciwko dziennikarzom i innym osobom fizycznym, które wypowiadają się w kwestiach społecznie

istotnych. W Polsce liczba pozwów SLAPP w odniesieniu do generalnej liczby pozwów, jest znikoma, jednak w skali Europy liczba ta jest znacząca, ok. 100–200 rocznie. W związku z narastającym problemem, Parlament Europejski i Rada Europejska postanowiły wdrożyć dyrektywę w sprawie ochrony osób angażujących się w debatę publiczną, zawierającą minimalne regulacje dotyczące debaty publicznej. Trwają także prace nad wdrożeniem przepisów o debacie publicznej. Przykładową wytyczną tych przepisów jest możliwość oddalenia powództwa jako oczywiście niezasadnego zmierzającego wyłącznie do naruszenia debaty publicznej, w terminie 6 miesięcy. Choć pojawia się także definicja pojęcia debaty publicznej, to jednocześnie brak kryterium różnicy pomiędzy potencjałem podmiotu atakującego a atakowanego. W rzeczywistości pojedyncza osoba w postaci dziennikarza czy aktywisty, broniąca własnych i społecznie istotnych interesów, nie ma możliwości obrony przed podmiotami sfery publicznej.

W referacie pt. „Model wspierania podejmowania decyzji zamiast ubezwłasnowolnienia” r.pr. dr *Magdalena Witkowska* (OIRP w Kielcach) przedstawiła konieczność wprowadzenia nowych regulacji prawnych, które zastąpiłyby obecnie istniejącą instytucję ubezwłasnowolnienia. Zmiany te uwarunkowane są realizacją międzynarodowych standardów w zakresie ochrony praw człowieka na poziomie systemu powszechnego, jak również wynikają z założeń m.in. Komitetu Ministrów Rady Europy dotyczących ochrony prawnej osób z niepełnosprawnościami, orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego czy też opublikowanej strategii na rzecz osób niepełnosprawnych 2021–2030. Aktualnie przedstawiony został projekt ustawy, w którym zaproponowano cztery nowe instrumenty mające zastąpić instytucję ubezwłasnowolnienia. Pierwszym jest umowa asysty prawnej, na mocy której asystent prawny miałby zobowiązać się do wsparcia osoby wymagającej pomo-

cy w korzystaniu przez nią ze zdolności do czynności prawnych w zakresie spraw objętych umową, udzielania niezbędnych wyjaśnień w zakresie samej czynności czy jej skutków oraz składania oświadczeń woli w imieniu osoby wspieranej w jej obecności. Co istotne, w obrocie prawnym asystent nie występowałby w imieniu osoby wspieranej, lecz ona miałaby występować w swoim imieniu. Drugim instrumentem jest pełnomocnictwo rejestrowane, będące jednostronną czynnością prawną na przyszłość polegającą na umożliwieniu osobie potrzebującej wsparcia udzielenia pełnomocnictwa na wypadek, gdyby w przyszłości – z uwagi na swój stan zdrowia – nie mogła kierować swoim postępowaniem. Kurator reprezentujący występowałby w sytuacji konieczności ochrony interesów osoby pełnoletniej, która w określonym zakresie nie byłaby w stanie samodzielnie kierować swoim postępowaniem. Ochrona interesów osoby wspieranej byłaby również zadaniem kuratora wspierającego, jednak instytucja ta wykorzystywana byłaby w sytuacji, gdy stan zdrowia osoby wspieranej nie uzasadniałby konieczności wprowadzenia kuratora reprezentującego. Rola kuratora wspierającego ograniczona byłaby jedynie do wspierania działania osoby potrzebującej pomocy.

W ostatnim panelu, prowadzonym przez adw. *Mirosława Kopcia* (URad), poruszono problematykę prawa karnego – postulatów *de lege lata* i *de lege ferenda*. Pierwszym referentem była prof. UJ dr hab. *Agnieszka Barczak-Opustil*, członkini Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Karnego i przewodnicząca zespołu problemowego dot. systemu środków zabezpieczających i ich wykonywania, która przygotowała wystąpienie pt. „System środków zabezpieczających i ich wykonywania”. Podkreśliła, że aktualny system ww. środków jest nieefektywny i niewydolny. Wynika to z częstego orzekania izolacyjnych środków zabezpieczających wobec sprawców czynów zabronionych o niedużej społecznej szkodliwości, przy jednoczesnym braku

dobrze funkcjonującego systemu wolnościowych środków zabezpieczających i przepisów wykonawczych, które nie pozwalają organom orzekającym wydać lub uchylić środka zabezpieczającego w postaci detencji. Zespół ds. systemu środków zabezpieczających i ich wykonywania pracuje na dwóch płaszczyznach – zmian pilnych, związanych z aktualnymi problemami pojawiającymi się w ramach orzekania i wykonywania środków zabezpieczających oraz zmian systemowych, związanych z przebudową i rozbudową istniejących w Kodeksie karnym środków zabezpieczających, a także zsynchronizowaniem ich z innymi środkami. Prelegentka przedstawiła także proponowane zmiany w Kodeksie karnym i Kodeksie karnym wykonawczym, które mają na celu racjonalizowanie orzekania i wykonywania pobytu w zakładzie psychiatrycznym. Przede wszystkim to doprecyzowanie czynów zabronionych, których popełnienie przez sprawców niepoczytalnych lub działających w stanie ograniczonej poczytalności stanowi przesłankę orzeczenia izolacyjnego środka zabezpieczającego, zmniejszenie liczby osób przebywających w zakładach detencyjnych przez dopuszczenie orzekania na etapie postępowania głównego terapii z zastrzeżeniem możliwości jej późniejszej zmiany na pobyt w zakładzie psychiatrycznym, jak również umożliwienie orzekania administracyjnych środków zabezpieczających. Opracowywane jest także rozwiązanie praktycznego problemu związanego z obowiązkowym uczestnictwem osoby niepoczytalnej w rozprawie.

Adw. *Anna Gębczyk* (IA w Radomiu) przedstawiła referat pt. „Środki zapobiegawcze z perspektywy obrońcy”. W ocenie prelegentki tymczasowe aresztowanie powinno być wyjątkowe, a w praktyce stosowane jest zbyt często, pomimo iż w prawie przewidziane są inne środki zapobiegawcze o charakterze wolnościowym. Tymczasem środek ten nie jest tylko decyzją procesową. Jest to moment, który potrafi zmienić

życie człowieka, dotykający go jeszcze przed orzeczeniem wyroku. W praktyce środek ten stosowany jest często w celu skłonienia podejrzanego na działań ułatwiających prowadzenie postępowania, tymczasem jego celem powinno być zabezpieczenie postępowania. Dalej prelegentka zwróciła uwagę, że postępowanie aresztowe często ogranicza równość stron. Obrońcy nierzadko uzyskują dostęp do akt tuż przed posiedzeniem lub też materiał dowodowy przekazywany jest im w szczątkowym zakresie. Co więcej, obrońcy często muszą prosić o dostęp do akt. Na koniec prelegentka wyraziła apel, by zmiany dotyczyły nie tyle przepisów, co podejścia do ich stosowania. Każda decyzja o zastosowaniu tymczasowego aresztowania powinna być podejmowana z najwyższą rozważnością. Jedyną przesłanką do zastosowania tymczasowego aresztowania nie powinna być wyłącznie groźba wysokiej kary. Prelegentka zapytała słuchaczy z pytaniem, czy projektowane obecnie zmiany staną się początkiem nowego myślenia o środkach zapobiegawczych, czy pozostaną jedynie próbą naprawienia systemu?

Tę część konferencji zamknęło wystąpienie r.pr. *Macieja Pięty* (OIRP w Kielcach), który przedstawił referat pt. „Reforma prawa wykroczeń – wybrane zagadnienia”. Prelegent rozpoczął wystąpienie od pytania, czy po blisko 60 latach od wejścia w życie Kodeksu wykroczeń nie należy uznać go za anachroniczny i w konsekwencji czy nie należy zastanowić się nad pojęciem wykroczeń i instrukcjami prawa wykroczeń? Następnie przeszedł do omówienia proponowanych zmian w zakresie m.in. art. 119, 120, 122 i 124 KW, tj. czynów przepołowionych. Nowelizacja wskazanych przepisów wprowadzona z dniem 1.10.2023 r. podwyższyła próg ustawowy uznania tych czynów jako wykroczeń do poziomu 800 zł w zakresie przedmiotu czynu czy wyrządzonej szkody. Obecne prace nowelizacyjne miały usunąć wskazany próg kwotowy i umieścić w art. 130 KW

regulację, zgodnie z którą określonych przepisów nie stosuje się do sprawców czynu, których wartość nie przekracza 800 zł. W ocenie prelegenta propozycja zmiany brzmienia wskazanych przepisów nie jest klarowna i może prowadzić do zakończenia podziału pomiędzy przestępstwem a wykroczeniem. Czytelnik przepisu mógłby wyciągnąć wniosek, że jednocześnie występuje przestępstwo i wykroczenie, a w konsekwencji dojdzie do rezygnacji z koncepcji czynów przepołowionych. W efekcie kradzież mogłaby stać się

przestępstwem, a dodatkowo do kwoty 800 zł byłaby wykroczeniem. Ponadto prelegent zwrócił uwagę na nowelizacje w zakresie przeniesienia regulacji z Kodeksu postępowania karnego, np. art. 39 § 1a do Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

Podsumowania i formalnego zamknięcia konferencji dokonał Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego Radomskich Spotkań Naukowych r.pr. dr hab. *Mariusz Wieczorek* prof. UMCS, który wskazał, że termin organizowania konferencji nie jest przypadkowy, bo-

wiem 17 października jest dniem wejścia w życie Konstytucji RP. Wskazał, iż w trakcie konferencji prelegenci wykazali, jak szeroko zakrojone są obecnie prace podejmowane przez komisje kodyfikacyjne. Podkreślił także, jak wielką wartość merytoryczną mają te komisje, a efekty ich prac, ze względu na ich merytoryczną wartość wynikającą z zaangażowania przedstawicieli świata nauki i praktyki, powinny mieć szczególny status w toku procesu legislacyjnego.

Opracowanie: *Kamila Fituch*

REKLAMA

Odwiedź nas!
Zapraszamy do naszych 8 księgarni prawniczych C.H.Beck

Chętnie odpowiemy na Twoje pytania i pomożemy dobrać odpowiednie publikacje.

<p> GDAŃSK Al. Grunwaldzka 75 ☎ +48 697 652 500 ✉ ksiegarnia.gdansk@beck.pl</p>	<p> WARSZAWA ul. Krakowskie Przedmieście 20/22 ☎ 22 873 12 81 ✉ ksiegarnia.krakowskie@beck.pl</p>	<p> WROCŁAW ul. Kiełbaśnicza 25 ☎ 71 786 41 10 ✉ ksiegarnia.wroclaw@beck.pl</p>
<p> KRAKÓW ul. Bracka 2 ☎ +48 696 049 900 ✉ ksiegarnia.krakow@beck.pl</p>	<p> WARSZAWA Al. „Solidarności” 83/89 ☎ 22 250 59 04 ✉ ksiegarnia.solidarnosci@beck.pl</p>	<p> KATOWICE ul. Teatralna 2 ☎ +48 697 652 428 ✉ ksiegarnia.katowice@beck.pl</p>
<p> POZNAŃ ul. Półwiejska 22 ☎ 61 661 84 55 ✉ ksiegarnia.poznan@beck.pl</p>	<p> WARSZAWA Pasaż handlowy Metro Rondo Daszyńskiego ☎ 22 718 33 90 ✉ ksiegarnia.daszynskiego@beck.pl</p>	<p>WKRÓTCE OTWARCIE!</p>